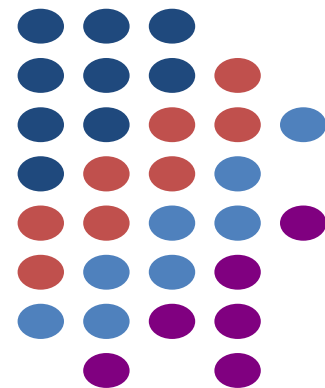
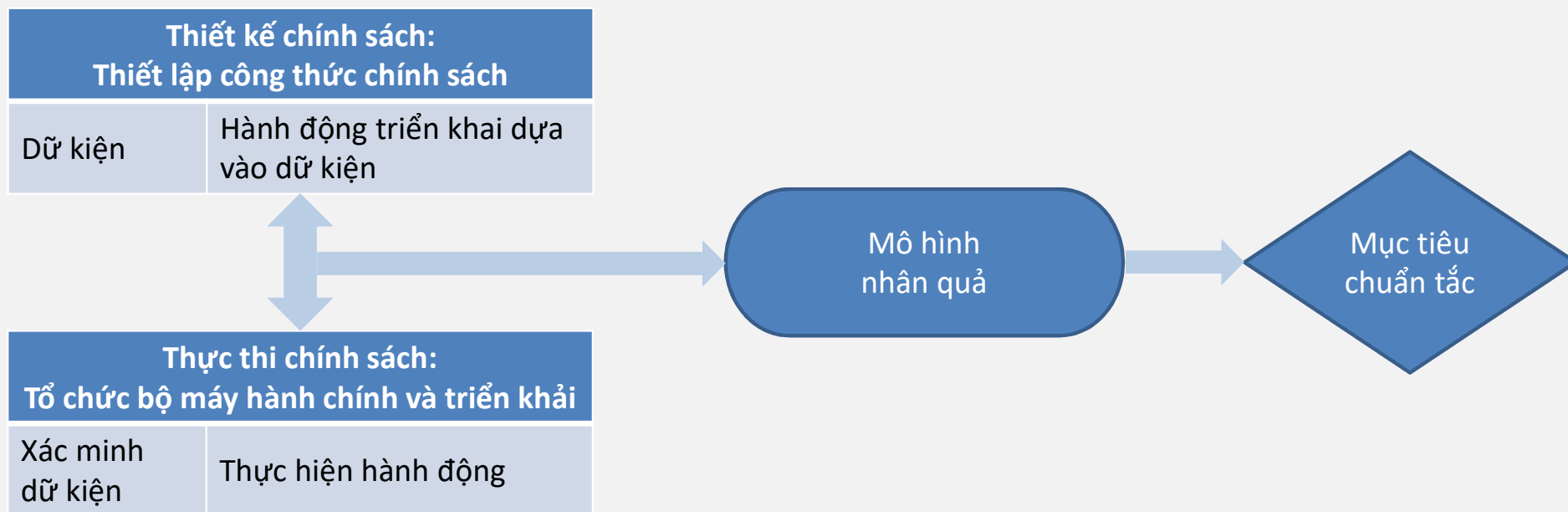

Bài 2: Tổng quan về thực thi chính sách

Thực thi Chính sách
Nguyễn Xuân Thành
Học kỳ Hè, 2022

Thiết kế chính sách và thực thi chính sách

Thực thi chính sách với nguyên tắc nhà nước pháp quyền

- **Nhà nước pháp quyền**

- Làm và thực thi chính sách trong khuôn khổ nhà nước pháp quyền
- Người làm chính sách, người thực thi chính sách và người bị điều chỉnh bởi chính sách đều thượng tôn pháp luật

- **Bộ máy hành chính**

- Bộ máy hành chính đứng ra thực thi chính sách cần được xác định rõ ngay khi thiết kế chính sách
- Tổ chức thực thi phải được trao quyền, nguồn lực và có trách nhiệm giải trình
- Năng lực của tổ chức thực thi là một trong những yếu tố quyết định
- Cân đối giữa bộ máy quan liêu (triển khai đúng chính sách từ trên xuống); tính chủ động, linh hoạt, sáng tạo trong thực thi (từ dưới lên); và vừa thực thi và điều chỉnh chính sách (thực thi thích ứng).

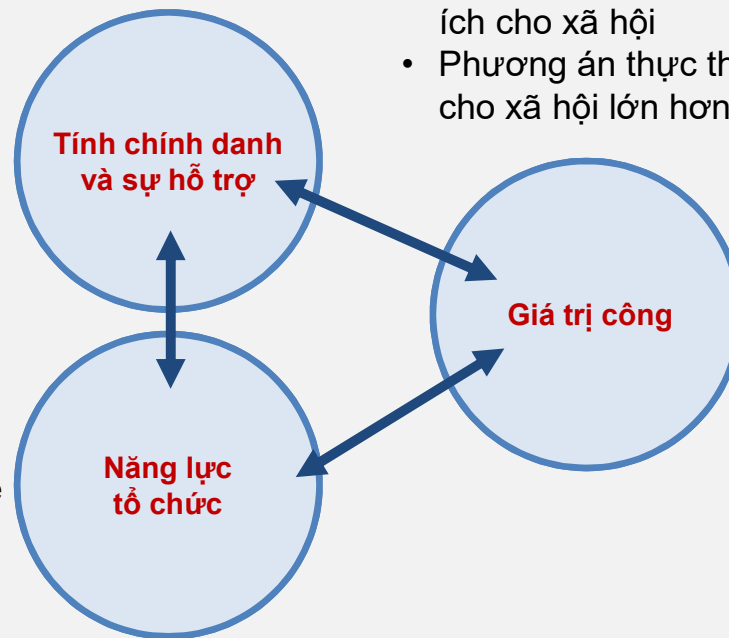
Ma trận Thiết kế và Thực thi Chính sách

		Thực thi chính sách	
		Tốt	Kém
Thiết kế chính sách	Tốt	Ví dụ: ???	Ví dụ: ???
	Kém	Ví dụ: ???	Ví dụ: ???

Thực thi mang tính chiến lược (Mark Moore, 1995)

- Việc thực thi, quyền hạn và nguồn lực sử dụng để thực thi có *đúng* hay không?
- Liệu có đủ sự ủng hộ của hệ thống chính trị và các lực lượng trong xã hội cho việc triển khai/thực thi?

- Bộ máy có đủ năng lực (con người, tái chính, vật chất) để thực thi hay không?

- Việc thực thi có tạo ra kết quả làm gia tăng lợi ích cho xã hội
- Phương án thực thi lựa chọn có mang lại lợi ích cho xã hội lớn hơn so với các phương án khác?

Richard E. Matland (1995): Mô hình 'Ambiguity & Conflict'

		Mức độ xung đột lợi ích	
		Xung đột cao	Xung đột thấp
Mức độ rõ ràng về mục tiêu và công cụ	Không rõ ràng	Thực thi một cách hình thức	Thực thi thí điểm
	Rõ ràng	Thực thi với sự hậu thuẫn của hệ thống chính trị	Thực thi thuần túy bằng bộ máy hành chính

Những đặc tính chính sách ảnh hưởng tới khả năng thực thi

- Tính bắt buộc (coerciveness)
 - Mức độ mà một công cụ chính sách cấm đoán, hạn chế, bắt phải thực hiện đối với hành vi của một cá nhân, nhóm hay tổ chức so với việc chỉ khuyến khích/không khuyến khích.
- Tính trực tiếp (directness)
 - Mức độ mà tổ chức phê chuẩn, ban hành, cung cấp nguồn lực cho công cụ chính sách cũng là người đứng ra thực hiện triển khai
- Tính tự động (automaticity)
 - Mức độ mà một công cụ chính sách sử dụng một cơ chế/bộ máy đã có để thực thi so với việc phải thiết lập một bộ máy mới để triển khai.
- Tính nhận diện (visibility)
 - Việc thực thi chính sách hiện rõ trong quá trình chính sách, trong ngân sách nhà nước, là tâm điểm thu hút chú ý của dư luận xã hội

Ví dụ về tính bắt buộc cao

- Thực thi quy định điều kiện kinh doanh
 - Yêu cầu mà doanh nghiệp phải có hoặc phải thực hiện khi kinh doanh ngành, nghề cụ thể, được thể hiện bằng giấy phép kinh doanh, giấy chứng nhận đủ điều kiện kinh doanh, chứng chỉ hành nghề, chứng nhận bảo hiểm trách nhiệm nghề nghiệp...
- Thực thi quy định về an toàn vệ sinh thực phẩm
 - Yêu cầu mà doanh nghiệp phải có hoặc phải thực hiện khi kinh doanh ngành, nghề cụ thể, được thể hiện bằng giấy phép kinh doanh, giấy chứng nhận đủ điều kiện kinh doanh, chứng chỉ hành nghề, chứng nhận bảo hiểm trách nhiệm nghề nghiệp...

Ví dụ về tính bắt buộc thấp

- Thông tin tuyên truyền
 - Cung cấp thông tin cho người dân
 - Khuyến khích người dân
- Trợ cấp
 - Tùy chọn hưởng hay không hưởng trợ cấp

Ví dụ về tính trực tiếp cao

- Nhà nước tự cung cấp hàng hóa, dịch vụ thông qua doanh nghiệp nhà nước hay đơn vị sự nghiệp
- Nhà nước đánh thuế
- Nhà nước ban hành và thực thi quy định về quản lý kinh tế hay quản lý xã hội
- Nhà nước tài trợ dự án đầu tư bằng vốn ngân sách hay tín dụng chỉ định

Ví dụ về tính trực tiếp thấp

- Nhà nước dùng một cơ chế hợp tác công tư để doanh nghiệp tư nhân cung cấp hàng hóa, dịch vụ
- Nhà nước bảo lãnh vốn vay cho một dự án đầu tư

Ví dụ về tính tự động cao

- Nhà nước dùng chính cơ chế thị trường để thực hiện quản lý
- Nhà nước đánh thuế

Ví dụ về tính tự động thấp

- Nhà nước ban hành và thực thi quy định về quản lý kinh tế hay quản lý xã hội
 - Thiết lập Cục Quản lý Cạnh tranh để thực thi chính sách chống độc quyền
- Nhà nước trực tiếp cung cấp hàng hóa/dịch vụ
 - DNNN

Ví dụ về tính nhận diện cao

- Thực hiện dự án đầu tư bằng vốn ngân sách nhà nước
- Nhà nước đánh thuế
- DNNN

Ví dụ về tính nhận diện thấp

- Trợ cấp, miễn giảm lãi/thuế/phí/tiền thuê
 - Miễn giảm tiền thuê đất
- Nhà nước ban hành và thực thi quy định về quản lý kinh tế hay quản lý xã hội
 - Điều kiện kinh doanh